

um tengsl fræðslukerfis og atvinnulifs.

Flm.: Tómas Árnason, Haraldur Ólafsson, Davíð Aðalsteinsson,
Ólafur P. Þórðarson, Stefán Guðmundsson, Guðmundur Bjarnason,
Þórarinn Sigurjónsson.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að láta athuga hvernig unnt er að tengja fræðslukerfið, einkum Háskóla Íslands, við atvinnulif landsmanna framar því sem nú er.

Greinargerð.

Á síðustu áratugum hafa helstu atvinnuvegir þjóðarinnar, svo sem sjávarútvegur, landbúnaður, iðnaður, verslun og þjónusta tekið flóknar veltækni í þjónustu sína, þ. á m. margbrotnar og vandmeðfarnar tölver, og er ekki séð fyrir endann á þeirri þróun. Því er augljóst að atvinnulífið kallar í vaxandi mæli á aukna starfskunnáttu og þekkingu á því er varðar meðferð, gæslu og viðhald hinna flóknustu véla og vélbúnaðar af ýmsu tagi. Því er eðlilegt að spurt sé: Er þjóðin nægilega vel að sér í þessum greinum? Hefur fræðslukerfið fylgt þróuninni nægilega vel eftir? Eða er ástæða til að endurskoða tengslin milli fræðslukerfisins og þarfa atvinnulífsins? Er fræðslukerfið nægilega aðlagð brýnustu þjóðfélagsþörfum? Pessum spurningum og mörgum fleirum þarf að svara.

Reyndar er þörf á því að efla verkmennun og starfskunnáttu á fleiri sviðum en þeim sem sérstaklega snerta vélbúnað og tækni. Margir konar önnur menntun og starfsþjálfun getur komið atvinnulífinu að gagni. Par á meðal er brýnt að efla hönnunarmenningu þjóðarinnar, þjálfun sölumanna, stjórnunarfræði og fleiri greinar hagnýtrar verkmennингar. Og síst ber að vanmeta nauðsyn skipulegrar þjálfunar starfsmanna í fyrirtækjum, enda nauðsynlegt að efla verkmennun þjóðarinnar á öllum stigum starfsskiptingar atvinnulífsins, en ekki á hinum hærri þrepum einum saman. Slík rækt við almenna verkmennun mun leiða af sér trausta verkmenningu þjóðarinnar og gera hana hæfari til stórra átaka í arðbæri framleiðslu af ýmsu tagi.

Viðurkenna ber að fræðslukerfið hefur um margt leitast við að fylgjast með tímanum, og ýmislegt hefur verið vel gert í þessum efnum. Margir sérskólar starfa á tæknisviðum og búa nemendur undir vandasöm störf í þágu atvinnuveganna. Má þar nefna Vélskóla Íslands, stýrimannaskólan, Tækni-skólan, búnaðarskólan, og þar með búnaðarháskólan á Hvanneyri, iðnskólan, Fiskvinnsluskólan og ýmsa fjölbrautaskóla með brautir á véla- og tæknisviði. Útgerðartækni hefur að vísu verið kennd við Tækni-skólan síðustu 6—7 ár, en annars hefur kennslu í sjávarútvegsgreinum lítið verið sinnt til þessa á æðsta stigi fræðslumála. Sama má segja um iðnaðinn. Rétt er að geta þess að fyrrverandi menntamálaráðherra, Ingvar Gíslason, skipaði nefnd undir forystu Valdimars Kr. Jónssonar prófessors á grundvelli þingsályktunartillögu frá Guðmundi Karlssyni til þess að gera tillögur um að koma á fót kennslu í sjávarútvegsgreinum við Háskóla Íslands. Pessi nefnd hefur skilað álti og er það til umfjöllunar hjá ráðuneyti, samtökum sjávarútvegsins og fleiri aðilum. Þá er þess að minnast að á síðasta ári var ráðinn endurmenntunarstjóri við Háskóla Íslands og hefur hann staðið fyrir endurmenntunármáskelðum fyrir verkfræðinga og tæknirfræðinga. Íðntæknistofnun hefur einnig í undirbúningi námskelð fyrir unga menn sem gegna vandasönum störfum í iðnaði.

Allt er þetta virðingarvert. Eigi að síður er nauðsynlegt að einbeita sér að því að kanna gaumgæfilega hvort ekki sé hægt að tengja fræðslukerfið enn nánar beinum þörfum atvinnulífsins og stuðla sem verða má að því að skólanemendur búi sig beinlínis undir störf hjá aðalatvinnuvegum þjóðarinnar, en fjarlægist þá ekki. Nær allir menntamálaráðherrar, a. m. k. seinasta áratug, hafa lýst því yfir að þeir hefðu áhuga á auknum tengslum fræðslumála og atvinnulífs. — Núverandi menntamálaráðherra, Ragnhildur Helgadóttir, lýsti þessu yfir þegar hún tók við starfi ráðherra. Viðtæk verkmennun er grundvöllur að efnalegri velferð þjóðarinnar og mikilvægt atriði í menningu hennar yfirleitt. Alkunna er að traust atvinnulíf er forsenda „gróandi þjóðlifs“ og öflugrar menningarstarfsemi.